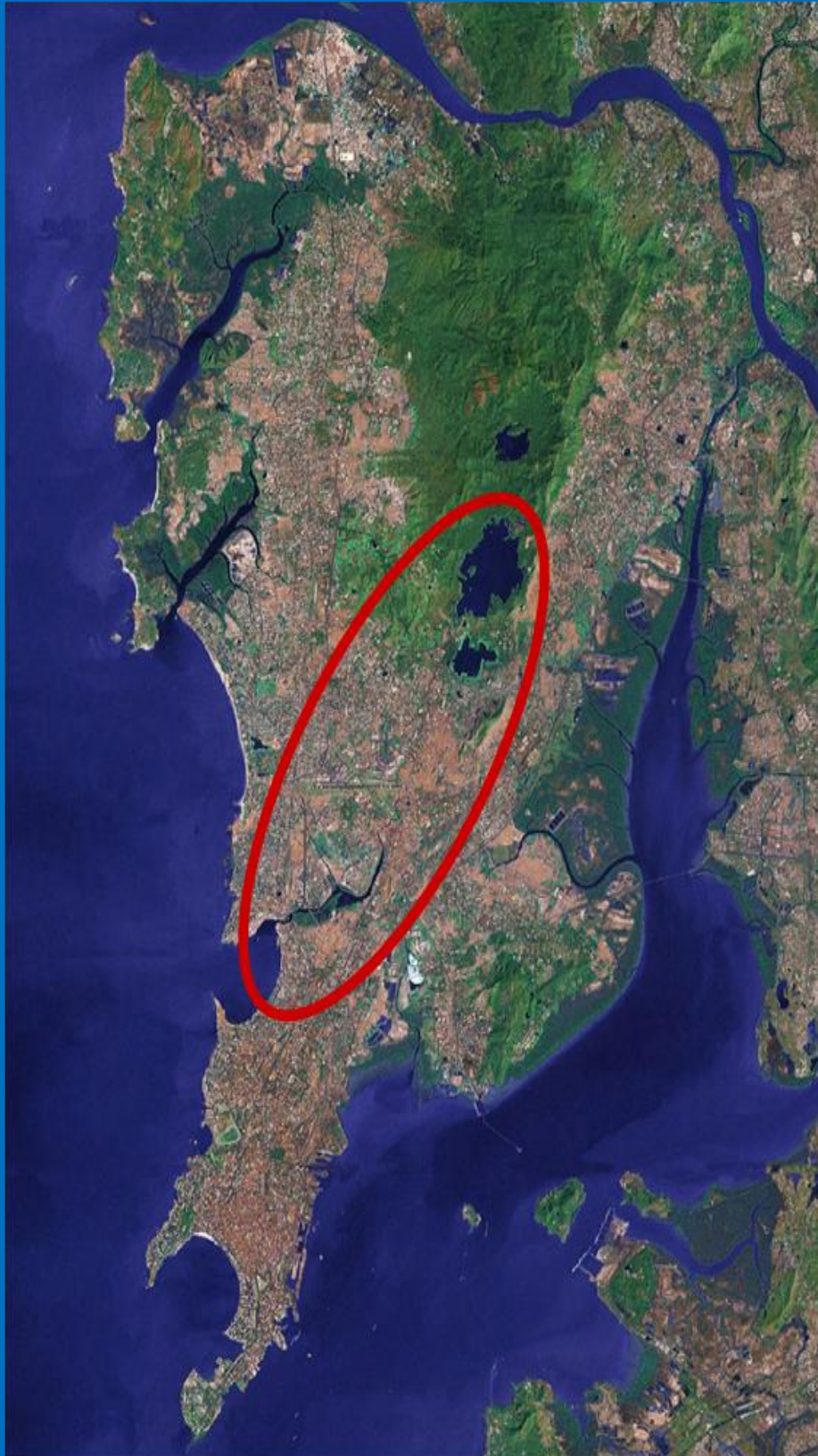

MITHI RIVER DEVELOPMENT AND PROTECTION AUTHORITY (MRDPA)

**Compendium
of
Authority
Meeting**

**MITHI RIVER DEVELOPMENT
& PROTECTION AUTHORITY**

SEPARATOR

Minutes of 2nd Authority Meeting

मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरणाच्या २ -या बैठकीचे इतिवृत्त

दिनांक	: १ ऑक्टोबर २००५ (शनिवार)
वेळ	: दुपारी १.०० वाजता
सभास्थान	: सहयाद्री शासकीय अतिथिगृह, मुंबई - ४०० ०२५.

उपस्थित सदस्य :

१) श्री. विलासराव देशमुख मा. मुख्यमंत्री	अध्यक्ष
२) श्री. दत्ताराव दळवी, मा. मुंबईचे महापौर बृहन्मुंबई महानगरपालिका	सदस्य
३) मा. श्री. एकनाथ गायकवाड (खासदार महोदय)	सदस्य
४) मा.कु.वर्षा गायकवाड (आमदार महोदय)	सदस्य
५) मा.श्री.मोहम्मद आरिफ (नसीम) खान, (आमदार महोदय)	सदस्य
६) मा. श्री. नवाब मलिक (आमदार महोदय)	सदस्य
७) मा.श्री.जनार्दन चांदोरकर (आमदार महोदय)	सदस्य
८) मा. श्री. भाई जगताप (आमदार महोदय)	सदस्य
९) मा.श्री. सुनिल प्रभू मुंबई महानगरपालिकेच्या स्थायी समितीचे सभापती,	सदस्य
१०) श्री. आर. एम. प्रेमकुमार मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन	सदस्य

- ११) डॉ. सुरेश जोशी
महानगर आयुक्त, मुं.म.प्र.वि.प्रा. सदस्य
- १२) श्री. रामानंद तिवारी,
प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन सदस्य
- १३) श्री. बी.पी.पांडये
प्रधान सचिव, (पर्यावरण), महाराष्ट्र शासन सदस्य
- १४) श्री. जॉनी जोसेफ
महापालिका आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका सदस्य
- १५) श्री. विजयकुमार अग्रवाल
प्रधान सचिव (महसुल), महाराष्ट्र शासन सदस्य
- १६) श्री. एन. रामाराव,
प्रधान सचिव, गृहनिर्माण सदस्य
- १७) श्री. संजय उबाळे,
सचिव, विशेष प्रकल्प सदस्य
- १८) श्री. अशोक मिश्रा
आय.आय.टी.मुंबई सदस्य
- १९) डॉ.विकास तोंडवलकर
प्रकल्प संचालक व सदस्य सचिव सदस्य सचिव

निमंत्रित :

- १) डॉ. टी. चंद्रशेखर,
अतिरिक्त महानगर आयुक्त, प्रकल्प संचालक
मुं.म.प्रदेश विकास प्राधिकरण
- २) श्री. दिलीप बोराळकर,
सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ
- ३) डॉ. एस. के. गुप्ता
प्रमुख, पर्यावरण शास्त्र व अभियांत्रिकी केंद्र,
आय. आय. टी. मुंबई,

- ४) श्री.पुरंदरे,
अतिरिक्त संचालक,
केंद्रीय जल व उर्जा संशोधन केंद्र
- ५) श्री. कपिलेश्वर,
उपसंचालक,
केंद्रीय जल व उर्जा संशोधन केंद्र

मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरणाचे अध्यक्ष व मा. मुख्यमंत्री महाराष्ट्र राज्य यांचे डॉ.विकास तोंडवलकर, प्रकल्प संचालक व सदस्य सचिव, प्राधिकरण यांनी प्राधिकरणाच्या २ -या बैठकीच्या निमित्ताने पुष्पगुच्छ देऊन स्वागत केले.

त्यानंतर, विषयपत्रिकेवरील बाबी विचारार्थ घेण्यात आल्या.

१) डॉ.सुरेश जोशी, महानगर आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांनी मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरणाची स्थापना, संघटना व तिची उद्दीष्टे या संबंधीची पार्श्वभूमी अध्यक्ष महोदय यांना सादर केली तसेच मिठी नदीच्या उगमापासून माहिम येथे समुद्राला मिठी नदी जेथे मिळते तेथपर्यन्तच्या वेगवेगळ्या भागांची नदीची पात्रे दर्शविणा-या व नदी किना-यालगतची अतिक्रमणे, प्रदूषणाची श्रोत व कारणे दर्शविणा-या दृकपट्टीका तसेच सॅटलाइट इमेजरीजचे सादरीकरण केले. या नदीमध्ये सांडपाणी, अनधिकृत कारखान्यांचे सांडपाणी, व घनकचरा यांच्यामुळे नदीचे प्रदूषण प्रचंड प्रमाणात वाढल्यामुळे नव्याने झालेल्या प्राधिकरणापुढे नदीच्या पात्राची रुंदी निश्चित करणे, नदी स्वच्छ करणे, तिची वाहनक्षमता वाढविणे व तिच्या किनारी असलेली अतिक्रमणे हटविणे इत्यादी कामे करावयाची उद्दिष्टे ठेवली आहेत.

२) आंतरराष्ट्रीय विमान पत्तन प्राधिकरणाच्या हद्दीतून जात असणा-या मिठी नदीच्या भागाकडे विशेष लक्ष वेधून आमदार श्री. नसीम खान म्हणाले की, या भागात ९० अंश कोनातून मिठी नदी वळविण्यात आल्यामुळे मिठी नदीच्या नैसर्गिक प्रवाहाला अडथळा निर्माण झाला आहे. मा. मुख्यमंत्री यांनी असे निर्देश दिले की, विमान पत्तन प्राधिकरणाने मिठी नदीच्या पात्रात केलेल्या बदलाबाबत त्यांच्याकडून अहवाल मागवून घेण्यात यावा व त्यांना पुढील बैठकीस आमंत्रित करावे.

३) डॉ. जोशी यांनी असे सांगितले की, मिठी नदीच्या एकूण १३.७५ कि.मी. लांबीपैकी फक्त ३.२५ कि.मी. लांबी ही मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या हद्दीतून वाहते व उर्वरित नदी ही सुमारे १०.५० कि.मी. असून ती बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या हद्दीतून वाहते. डॉ. जोशी यांनी असे निदर्शनास आणले की, नुकत्याच केलेल्या सर्वेक्षणानुसार या नदीची सध्याची लांबी ही १७.८ कि.मी.इतकी आहे. त्यांनी पुढे असे स्पष्ट केले की गेल्या काही वर्षात मिठी नदी व तीचे नाले याच्या प्रवाहात झालेल्या बदला मुळे सध्याची लांबी जास्त असावी. मिठी नदी ही जिल्हाधिकारी, मुंबई यांच्या मालकीची असून यावर मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण व मुंबई महानगरपालिका ही नियोजन प्राधिकरणे म्हणून आपापल्या कार्यक्षेत्रात काम करतात असे डॉ.जोशी यांनी सांगितले. यावर मा. मुख्यमंत्री यांनी मिठी नदीच्या जमिनीची मालकी जिल्हाधिकारी यांचे कडून मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरणाकडे हस्तांतरित करण्याविषयी कार्यवाही सुरु करण्याचे आदेश दिले.

४) प्रकल्प संचालक व सदस्य सचिव मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरण यांनी मिठी नदीची सद्यस्थिती, मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरणाचे कार्य व मुंबई उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशाची माहितीचे सादरीकरण केले. सादरीकरणाची प्रत या-इतिवृत्तासोबत जोडपत्र १ म्हणून जोडली आहे. यानंतर त्यांनी मिठी नदीच्या समुद्राकडे मिळत असलेल्या भागाकडे लक्ष वेधून असे दर्शविले की, जेथे मिठी नदी माहिम मध्ये समुद्राला मिळते तेथे या नदीची रुंदी अत्यंत अरुंद असल्यामुळे नदीच्या पाण्याचा निचरा हा समुद्रात पूर्णतः होत नाही व पाण्याच्या फुगवट्यामुळे पूरग्रस्तस्थिती निर्माण होते व यामुळे माहिम येथे मुखपात्राजवळ दोन्ही बाजूस असणारी अतिक्रमणे हटविण्यास प्राधान्य देणे अत्यंत गरजेचे आहे असे सांगितले. मा. मुख्यमंत्री यांनी ही अतिक्रमणे तातडीने हलवावित असे आदेश मुंबई महानगरपालिकेला दिले.

५) यानंतर मिठी नदीला आलेला पूर हा किती क्षेत्रफळ बाधित करू शकतो यासंबंधीचे नकाशे प्राधिकरणाच्या सभेपुढे सादर करण्यात आले व असे सांगितले गेले की, जर १०० मीटर क्षेत्र दोन्ही बाजूला बाधित पूर क्षेत्र धरल्यास सुमारे २०,००० घरे/ दुकाने बाधित होतील आणि जर ५०० मी. क्षेत्र दोन्ही बाजूला बाधित पूर क्षेत्र धरल्यास सुमारे ७९,००० घरांच्या / दुकानांच्या पुनर्वसनाची जबाबदारी सरकारला उचलावी लागेल. यावर प्रधान सचिव-१, नगर विकास विभाग यांनी असे निदर्शनास आणले की, ही क्षेत्रे पूरग्रस्त ठरविण्याबाबतचा निर्णय सी. डब्ल्यू.पी.आर.एस, पुणे व आय.आय.टी., मुंबई यांनी केलेल्या शिफारशीनंतरच घेणे योग्य होईल. मा. आमदार श्री. नसीम खान

व श्री. नवाब मलीक यांनीसुध्दा पुर बाधित क्षेत्रे निश्चित करण्याआधी शासनाने नियुक्त केलेल्या तांत्रिक समित्यांच्या अहवालाची वाट पहावी व त्यांच्या अहवालानंतरच यावर निर्णय घ्यावा असे सूचित केले. जर ५०० मी. पुर क्षेत्र धरले तर सुमारे ७९,००० कुटुंबांना बाधा होते व यामुळे सुमारे ४,००,००० लोकांचे पुनर्वसनाची जबाबदारी या प्राधिकरणाला उचलावी लागेल असे प्राधिकरणाच्या सभेपुढे सांगण्यात आले.

६) मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांनी आतापर्यन्त या नदीसंबंधी केलेल्या कामांचा आढावा देत असताना असे नमूद केले की, बांद्रा-कुर्ला संकुलाचा विकास हा सी. डब्ल्यू.पी.आर.एस.पुणे यांच्या सल्ल्याने झाला असून आतापर्यन्त प्राधिकरणाने सुमारे ५०.०० कोटी रुपये खर्च करून कुर्ला सि.एस.टी.ब्रीजपासून माहिम खाडीपर्यन्तचे मिठी नदीचे जे क्षेत्र प्राधिकरणाच्या हद्दीतून जाते त्याची रुंदी व खोली कायम ठेवण्यासाठी पात्रात येणा-या पुलाचे मजबुतीकरण करण्यात आले. मिठी नदीच्या उगमापासून ते माहिम खाडीपर्यन्तचा नदीचे हायड्रॉलॉजीकल अभ्यास करण्याकरीता सी.डब्ल्यू.पी.आर.एस. यांना नियुक्त केल्याबद्दलची माहिती देण्यात आली. आय.आय.टी.मुंबई यांना मिठी नदीच्या पर्यावरण सुधारण्या बाबतचा कृती आराखडा तयार करण्याबद्दल नियुक्त केल्याची माहिती सुध्दा देण्यात आली. तसेच दहिसर नदी, पोईसर नदी व ओशिवरा नदी या नद्यांचाही अभ्यास करण्याबद्दल वॅपकॉस, नवी दिल्ली यांच्या नेमणूकीबद्दलही मा.मुख्यमंत्र्यांना माहिती दिली व तसेच ठाणे जिल्ह्यामधील उल्हास नदीचा हायड्रॉलॉजीकल अभ्यास करण्याबद्दल मेरी, नाशिक यांच्या नेमणूकीबद्दलही माहिती दिली. मा. मुख्यमंत्र्यांना असे आश्वासन दिले कि सी.डब्ल्यू.पी.आर.एस, पुणे व आय.आय.टी. मुंबई यांचा अंतरिम अहवाल अनुक्रमे ३० ऑक्टोबर व १५ नोव्हेंबर रोजी सादर केला जाईल व त्यानंतर त्याच्या अंमलबजावणीची कामे वेगाने पूर्ण होतील. २००५

७) मिठी नदी प्राधिकरणाच्या सभेपुढे अशी माहिती देण्यात आली की, १९९३ मध्ये मुंबई महानगरपालिकेने वॉटसन व हॉक्सली या सल्लागार संस्थेतर्फे १९९३ मध्ये ब्रीमस्टोवॅड प्रकल्पांतर्गत मुंबई शहरातील पर्जन्यमान वाहक प्रणाली द्वारे पर्जनित होणा-या पाण्याचा योग्य व वेळोवेळी निचरा होण्याकरीता सध्या असलेल्या पर्जन्यमान वाहक प्रणालीत योग्य तो बदल करून या प्रणालीची कार्य क्षमता वाढविण्याबाबतचा अभ्यास मध्ये करण्यात आला होता. या अहवालामध्ये मिठी नदीच्या किना-यालगतची अतिक्रमणे हलविणे, मिठी नदीचे खोलीकरण व रुंदीकरण करणे तसेच मिठी नदीमध्ये मिळणा-या नाल्यांची रुंदी वाढविणे अश्या शिफारशी करण्यात आल्या होत्या. मुंबई महानगरपालिकेने या शिफारशीची अंमलबजावणी करून २००५ पर्यंत सर्व कामे पूर्ण करावयाची होती. बृहन्मंबई

महानगरपालिकेने ही कामे योग्य वेळात पूर्ण केली असती तर पूर परिस्थिती निवळण्यास मदत झाली असती आणि म्हणून प्राप्त परिस्थितीनुसार बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने ब्रीमस्टोव्हॅड अहवालाच्या शिफारशीची त्वरीत अंमलबजावणी करणे जरूरीचे आहे असे प्राधिकरणाच्या सभेपुढे सांगण्यात आले.

८) उच्च न्यायालयामध्ये सुरु असलेल्या मिठी नदीच्या खटल्याबद्दल अशी माहिती देण्यात आली की, दिनांक ३१ ऑगस्ट, २००५ रोजी उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशाप्रमाणे संबंधित सस्थांमार्फत योग्य ती कार्यवाही चालू आहे. जिल्हाधिकारी, मुंबई, बृहन्मुंबई महानगरपालिका व मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांनी कोणती कार्यवाही करण्याची आवश्यकता आहे या संबंधीची रुपरेषा देखील मा. मुख्यमंत्र्यांना सादर करण्यात आली. मिठी नदी विकास प्रकल्पाचे कामकाज त्वरित सुरु करण्याच्या दृष्टीने आवश्यक तो कर्मचारीवर्ग सध्या मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण, बृहन्मुंबई महानगरपालिका व इतर संबंधित संस्थांच्या कार्यरत कर्मचा-यांमधून तात्पुरती नेमणूक करण्याबद्दल व कार्यावश्यक सोयी उपलब्ध करण्याबाबत महानगर आयुक्तांना प्रस्ताव पाठविण्याचे अधिकार प्रकल्प संचालक (मि.न. वि. व सं.प्रा.) यांना प्रदान करण्यात यावेत असे या सभेमध्ये ठरविण्यात आले.

९) श्री. नवाब मलीक यांनी मिठी नदीची माहिम कॉजवे येथील रुंदी फक्त २० मीटर असल्यामुळे मिठी नदीस वारंवार पूर येतो असे नमूद केले. श्री. नसीम खान यांनी असे सांगितले की, उच्च न्यायालयाच्या आदेशाप्रमाणे मिठी नदीमध्ये प्रदूषण करीत असलेले कारखाने हे त्वरित बंद करावयाचे आहेत. पण याचा अर्थ ती अतिक्रमणे हटवावेत असे नाही, नदीच्या किनारी असलेली अतिक्रमणे हटविताना काही प्रमाणात लोकांना त्रास होत असल्याचे त्यांनी मा.मुख्यमंत्र्यांच्या निदर्शनास आणून दिले. जरीमरी येथे मोठया प्रमाणात अडथळा निर्माण झाल्यामुळे कुर्ला येथे पाणी साठून राहते व साकीनाका पासून कुर्ला सि.एस.टी. पुलापर्यन्त मिठी नदी ही तीन वेळा ९० अंश कोनातून वळते व त्यामुळे नदीची जलवाहन क्षमता कमी होवून पूर स्थिती निर्माण होते, असे आपले मत स्पष्ट करताना साकीनाका येथे १५० मी. लांबीची भिंत याच कारणामुळे पाण्याचा प्रवाह वाढल्यामुळे पडली असावी, असे निष्कर्ष श्री. नसीम खान यांनी काढले. त्यांच्या म्हणण्याप्रमाणे मिठी नदीच्या दोन्ही किना-यास असलेली अतिक्रमणे हटवून तेथील नदीचे पात्र वाढवून त्याच जागेवर एस.आर.अ. स्कीम लागू केल्यास शासनाच्या मिठी नदीच्या सुधारणेबाबत लोकांचा सहभाग मिळेल व ही योजना यशस्वी होईल. श्री. नवाब मलीक यांनी आजही अनधिकृत डंपिंग, अनधिकृत भरणी होत असल्याचे मा.मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधताना असे

सांगिण्यात आले की, मिठी नदीमध्ये अनधिकृत भरणी केली जाते. मा.मुख्यमंत्री यांनी मिठी नदीत होणारी भरणी ताबडतोब थांबवावी असे आदेश आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेला दिले.

१०) श्री. प्रेमकुमार, मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांनी असे नमूद केले की, या प्राधिकरणासाठी केंद्र सरकारच्या स्पेशल सेंट्रल अस्टिटंट योजनेखाली आर्थिक लाभ घेता येणार नाही, कारण केंद्र शासन हे एकाच शहरासाठी अशा प्राधिकरणास मदत करू शकत नाही. या नदीचा एक मास्टर प्लॅन बनवल्यानंतर केंद्र शासनाच्या आर्थिक मदतीसाठी या प्राधिकरणास पाठपुरावा करावा लागेल. श्री. नवाब मलीक यांनी असे सांगितले की, माहिम पासून कुर्लापर्यन्त ही खाडी असून कुर्लाच्या पुढे पवईपर्यन्त ही नदी आहे कारण माहिमपासून कुर्लापर्यन्त वहात असलेल्या नदीच्या भागात भरती आहोटीचे परिणाम होतात व या पात्रामध्ये १२ महिने पाणी वाहत असते. परंतु कुर्लापासून पवईपर्यन्त १२ महिने पाणी वहात नाही.

११) श्री. नवाब मलीक यांनी या मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरणाचे सदस्य सचिव ताबडतोब नियुक्त करावेत व प्राधिकरणाचा कार्यभार हा कार्यक्षम होण्यासाठी त्या व्यक्तीची शैक्षणिक पात्रता व अनुभव हा पर्यावरण क्षेत्रातीलच असावा असे सूचित केले. महानगर आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांनी असे सांगितले की, शासनाने तूर्त डॉ.विकास तोंडवळकर यांची प्रकल्प संचालक व सदस्य सचिव म्हणून नियुक्ती केलेली आहे.

१२) श्री. नवाब मलीक यांनी माहिम खाडीजवळ असलेल्या बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मलनिस्सारण केंद्रातून सांडपाणी हे समुद्रात खोल टाकण्याऐवजी नदीच्या काठावरच फेकले जाते व याच कारणामुळे नदीचे पाणी हे काळे दिसते असे मा.मुख्यमंत्र्यांच्या लक्षात आणून दिले. श्री. जॉनी जोसेफ यांनी हे सांडपाणी समुद्रात ३ कि.मी. लांब फेकले जाते असे सांगितले पण जेव्हा जास्त पर्जन्यवृष्टी होते तेव्हाच सांडपाणी व पावसाचे पाणी हे एकत्रित होऊन नदीत येतात असे मा. मुख्यमंत्र्यांच्या निदर्शनास आणून देताना त्यांनी असे सांगितले की, पर्जन्यवृष्टीने वहात जाणारे पाणी हे पंप करू शकत नसल्यामुळे ते सांडपाण्याच्या नलिकेस जोडणे काही ठिकाणी गरजेचे असते, तथापि आता पावसाळा संपला असल्यामुळे सांडपाणी वाहून नेणा-या नलिकेस पर्जन्यवृष्टी वाहून नेणा-या नलिका या काढण्यात येत आहेत.

१३) श्री. पाटणकर, अतिरिक्त महानगर आयुक्त यांनी असे सांगितले की, ब्रीमस्टोवॅड अहवालाप्रमाणे नदीची रुंदी वाढवून व दोन्ही बाजूस ७ मीटर रुंदीचा रस्ता सोडणे आवश्यक आहे. परंतु काही भागात ही नदी काटकोनात वळत असल्यामुळे तेथे काही जास्त भाग रस्त्यासाठी राखीव केला जातो व त्याच्यामुळे नदीच्या पात्राच्या दोन्ही बाजूस १५ मीटर रुंदीची जागा ही रस्त्यासाठी आरक्षित केली जात असून या १५ मीटरमध्ये येणारी अतिक्रमणे हटविण्याचे काम सध्या महानगरपालिकेने हाती घेतले असून येथील लोकांना नोटीसा पाठविल्या गेल्या आहेत. ब्रीमस्टोवॅड शिफारसची त्वरीत अंमलबजावणी करणे अत्यंत आवश्यक आहे व तसे आदेश मा. मुख्यमंत्र्यांनी मुंबई महानगरपालिकेला मा. मुख्यमंत्र्यांनी मुंबई महानगरपालिकेला दिले.

१४) श्री. तांबे, मुख्य अभियंता (स्ट्रॉम वॉटर ड्रेनेज विभाग) एम.सी.जी.एम. यांनी ब्रीमस्टोवॅड अहवालाप्रमाणे नदीच्या दोन्ही बाजूस आरक्षित करावयाच्या रस्त्याचा नकाशा मा. मुख्यमंत्री यांना दाखविला. श्री. रामानंद तिवारी, प्रधान सचिव (न.वि.) यांनी देखील ब्रीमस्टोवॅड अहवालाला प्रमाणभूत मानून महानगरपालिकेने या आधारे कार्यवाही करावी असे सूचित केले. पुढच्या पावसाळ्याआधी ही सर्व कामे पूर्ण करण्यात यावीत असे आदेश मा. मुख्यमंत्र्यांनी मुंबई महानगरपालिकेला दिले.

१५) श्री. चांदूरकर, आमदार यांनी मिठी नदीचे मुख हे समुद्रात जेथे जोडतात तेथे अरुंद झाल्यामुळे बांद्रा (पूर्व) खेरवाडी, व खार येथे पूर येतो असे मा. मुख्यमंत्र्यांना सांगितले व ह्या भागाची सुधारणा अग्रक्रमाने करावी अशी विनंती केली.

१६) मा. मुख्यमंत्री यांनी महापालिका आयुक्त यांना असे आदेश दिले की, ज्या कारखान्यांचे परवाने नाहीत व जे अनधिकृत आहेत, त्यांच्यावर त्वरीत कार्यवाही करावी व ब्रीमस्टोवॅड रिपोर्टचा आधार मानून अतिक्रमणे हटवावीत.

१७) श्री. पूरंदरे, संचालक, सी.डब्ल्यू.पी.आर.एस. ही संस्था मिठी नदीचे हॉयड्रालिक मॉडेल तयार करत असून त्याचा पूर्ण अभ्यास झाल्यानंतर त्यांच्या अहवालामध्ये सध्या असलेली पूर परिस्थितीवर कसे नियंत्रण करता येईल यासंबंधीचे ठोस सल्ले देण्यात येतील असे मा. मुख्यमंत्र्यांना प्रतीपादन केले.

१८) मा. मुख्यमंत्र्यांनी असे आदेश दिले की, पुनः २६ जुलै सारखी पूरपरिस्थिती उद्भवू नये या दृष्टीने योग्य ती खबरदारी घेण्याची आवश्यक होती- ३१ मे, २००६ पूर्वी ^{अभ्यास} करणे आवश्यक आहे. पुढील वर्षी होणा-या पावसाळ्यात पाणी साठणार नाही याची खबरदारी घेऊन जेथे पाणी साठते अशी ठिकाणे त्वरीत ओळखून त्यावर प्राधान्याने लक्ष केंद्रीत करून उपाययोजना तयार करणे गरजेचे आहे असे व्यक्त केले. सुधारणांचे परिणाम जनतेच्या लक्षात येतील अशी सुधारक कार्ये करणे गरजेचे आहे असे मत व्यक्त करताना यासंबंधीचा कृती आराखडा त्वरीत तयार करून पुढील बैठकीस सादर करण्याचे आदेश मा. मुख्यमंत्र्यांनी बृहन्मुंबई महानगरपालिका आयुक्तांना दिलेले.

१९) श्री. एस.के.गुप्ता, संचालक, आय.आय.टी.मुंबई यांनी आपले सादरीकरण केले व मिठी नदीचा अभ्यास केल्यानंतर नदीचे पर्यावरण सुधारण्याबाबत कृती आराखडा तयार करण्यात येईल अशी माहिती मा. मुख्यमंत्र्यांना दिली. डायरेक्टर आय.आय.टी. मुंबई यांनी आपण सोपविलेले या प्राधिकरणासाठी उपयुक्त ठरणारी सर्व जबाबदारी आय.आय.टी. पार पाडील असे आश्वासन दिले.

२०) सी.डब्ल्यू.पी.आर.एस या संस्थेने आपले प्राथमिक अहवाल व शिफारसी ३१ ऑक्टोबर २००५ पर्यंत देण्यांचे तसेच आय.आय.टी या संस्थेने आपले प्राथमिक अहवाल व शिफारसी १५ नोव्हेंबर २००५ पूर्वी देण्याचे सभेमध्ये ठरविण्यात आले.

२१) मा. अध्यक्षंच्या असे निदर्शनास आले की, सी.डब्ल्यू.पी.आर.एस व आय.आय.टी मुंबई व इतर विविध अभ्यास गटांकडून अहवाल प्राप्त होण्यास, तसेच अहवालानुसार मिठी नदी सुधारण्याबाबतचा कृती आराखडा तयार करण्यास व या आराखड्यातील शिफारशीची शासकीय/तांत्रिक दृष्टीकोनातून अंमलबजावणी करण्यास काही कालावधी लागण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. म्हणून प्राप्त परिस्थितीनुसार मिठी नदीच्या परिसरातील पूरप्रवण क्षेत्रांचा सर्वेक्षण करून व त्या क्षेत्रातील पाण्याचा तात्काळ निचरा होण्याच्या दृष्टिकोनातून संबंधित संस्थामार्फत तात्काळ कामे सुरु करणे निकडीचे आहे असे आदेश मा. अध्यक्षंनी बैठकीच्या शेवटी संबंधित संस्थाना दिले. जेणेकरून पुनः पुरग्रस्तस्थिति निर्माण होण्याची शक्यता राहणार नाही. ^{तसेच या कामांकरिता लागणारा खर्च त्या त्या संस्थांनी करावा. त्यामधून कुठल्याही प्रकारचा नुकसान झालेले नाही अशी ही.}
मा. अध्यक्ष व महाराष्ट्र राज्याचे मा. मुख्यमंत्री यांचे आभारप्रदर्शन करून सभेचे कामकाज ^{संपविण्यात आले.} संपविण्यात आले.

2nd बैठकीस उपस्थितांची यादी

बैठकीचा दिनांक : १ आक्टोबर, २००५ वेळ : दुपारी १:०० वाजता.
स्थळ : सह्याद्री अतिथी गृह, मलबार हील, मुंबई.

विषय: मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरणाची बैठक.

अ.क्र.	उपस्थित अधिकारी/लोकप्रतिनिधीचे नाव व हुद्दा	दुरध्वनी क्रमांक	सही
1	एकनाथ म. जायकरवाड खासदार	9322508572	
2	वर्षा ए जायकरवाड आमदार	9892892289	
3	सुधाकर शिंदे	986755504	
4	मौ. आरिफ (असिम) खा.	9820030382	
5	सृष्टि प्रयु फ्लोरिडा फ्लोरिडा	9820702626	
6	दत्ता कृष्ण (महापात्र)	22200028943	
7	प्रॉ. डी. प्रकाशकर (नृत्य क्षेत्र)		
8	र. पाण्डे (नृत्य क्षेत्र) प्रक.	222023986	
9	विजय कुमार खान, डी. (नृत्य क्षेत्र)	22024588	
10	वि. सु. पाण्डे (नृत्य क्षेत्र)	22024764	
11	प्रशांत शिंदे	25723488	
12	वि. शांत काळे	22617313	
13	वि. गणेश पाटील (नृत्य क्षेत्र)	22620433	
14	मौ. ल. पांडे (नृत्य क्षेत्र)	23661735	
15	जी. जी. गांधी (नृत्य क्षेत्र)	2401265	
16	द. म. दे. (नृत्य क्षेत्र)	986946422	
17	भा. रा. जागसाय (नृत्य क्षेत्र)	9869440136	
18	डॉ. अ. वा. काळे (नृत्य क्षेत्र)	9869440159	
19	डॉ. रा. र. कुमार (नृत्य क्षेत्र)	9820839821	
20	डॉ. म. टि. हेत, विभाग प्रमुख	9820956090	
21	डॉ. सु. क. गुप्ता (नृत्य क्षेत्र)	9820287095	
22	डॉ. दिलीप भा. खानकर. स. म. प्र. लि. मं. मुंबई 2401706		

2nd बैठकीस उपस्थितांची यादी

बैठकीचा दिनांक : १ आक्टोबर, २००५ वेळ : दुपारी १:०० वाजता.
स्थळ : सह्याद्री अतिथी गृह, मलबार हील, मुंबई.

विषय: मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरणाची बैठक.

अ.क्र.	उपाध्यक्ष/अधिकारी/लोकप्रतिनिधित्व नाव व दुय्यदा	पुरवणी क्रमांक	सही
23	सुरेश जोशी Dy. S.E.C. (ENV) ENV	22855082	
24	TC Shekhar MALWA		
25	संजय शर्मा, सि.स.	2207157.	
26	एन. रामाराव प्र.सचीव.गृ.मि	22023036	
27	के.सन.खवारे स.सचीव.गृ.मि	22025953	
28	डॉ. सुरेश जोशी स.स.आ.		Present
29	डॉ. टी. चंद्रशेखर अ.स.आ.		Present
30	डॉ. वि. लोडवकर		Vilo Lodwalkar
31			
32			
33			
34			
35			
36			
37			
38			
39			
40			
41			
42			
43			
44			

मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरणाची २ री बैठक

दिनांक : १ ऑक्टोबर, २००५

विषय : सभेत घेतलेले निर्णय दर्शविणारा तक्ता

अनुक्रम	सभेत घेतलेले निर्णय	अंमलबजावणी करणारी संस्था	अंमलबजावणी पूर्ण होण्यास अपेक्षित कालावधी
१	उच्च न्यायालयाच्या आदेशाचे तंतोतंत पालन करणे	सर्व संबंधित संस्था	मा. उच्च न्यायालयाने आदेश दिल्याप्रमाणे
२	विमानपतन प्राधिकरणाकडून मिठी नदीच्या पात्रात केलेल्या बदलाबाबत अहवाल मागवावा व आवश्यक असल्यास ते करीत आलेल्या कामास स्थगिती द्यावी.	महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पर्यावरण विभाग व मुंबई महानगरपालिका	१० ऑक्टोबर, २००५
३	विमानपतन प्राधिकरणाला पुढील बैठकीस बोलवावे.	मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरण	पुढील बैठकीच्या तारखेला
४	माहिम येथे मिठी नदीच्या मुखापाशी व इतर असलेली अनधिकृत अतिक्रमणे हटविणे.	जिल्हाधिकारी, मुंबई महानगरपालिका	३१ ऑक्टोबर, २००५
५	मिठी नदीचे रुंदीकरण/ खोलीकरण बाबतच्या शिफारशी १५ नोव्हेंबर पूर्वी प्राधिकरणास सादर करणे (अ) अंतरिम अहवाल (ब) अंतिम अहवाल	सी. डब्ल्यू. पी. आर. एस.	(अ) ३० ऑक्टोबर, ०५ (ब) २८ फेब्रुवारी ०६
६	मिठी नदीच्या पर्यावरणीय सुधारणा संबंधित शिफारशींचा अहवाल सादर करणे. (अ) अंतरिम अहवाल (ब) अंतिम अहवाल	आय. आय. टी. मुंबई	(अ) १५ नोव्हेंबर, ०५ (ब) १२ मार्च २००६
७	दहिसर नदी, पोयसर नदी व ओशिवरा नदी यांच्या रुंदीकरण/ खोलीकरण बाबतच्या शिफारशींचा अहवाल सादर करणे (अ) अंतरिम अहवाल (ब) अंतिम अहवाल	वॅफॉस, दिल्ली	(अ) १५ नोव्हेंबर, ०५ (ब) १२ एप्रिल, ०६

८	उल्हास नदीच्या बाबतीत पूरनियंत्रक अभ्यास तसेच पर्यावरणीय सुधारणांचा अहवाल सादर करणे. (अ) अंतरीम अहवाल (ब) अंतीम अहवाल	मेरी, नाशिक	(अ) १५ नोव्हेंबर, ०५ (ब) १५ मार्च, २००६
९	मिठी नदीचा सर्व समावेशक मुख्य आराखडा तयार करणे (अ) अंतरीम आराखडा (ब) अंतीम आराखडा	मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरण	(अ) ३० नोव्हेंबर, ०५ (ब) १ जानेवारी, ०६
१०	नदीच्या दोन्ही बाजूस असणारी १५ मी. पर्यंतची अतिक्रमणे तातडीने हटविणे	मुंबई महानगरपालिका व जिल्हाधिकारी	१५ नोव्हेंबर, २००५
११	बिगर परवानाधारक कारखाने हटविणे	महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ	१५ नोव्हेंबर, २००५
१२	सी. डब्ल्यू. पी. आर. एस. द्वारा मिठी नदीचे हायड्रॉलिक मॉडेल तयार करणे	सी. डब्ल्यू. पी. आर. एस.	३१ मार्च २००६
१३	सखल भागात पाणी साठणार या दृष्टीने जलवाहक प्रणालीचे पुनर्विलोकन करून कृती आराखडा तयार करणे.	मुंबई महानगरपालिका	३० डिसेंबर, २००५
१४.	मिठी नदीच्या परिसरातील पूरप्रवण क्षेत्रे ओळखून व त्या क्षेत्रातील पाण्याचा तात्काळ निचरा कसा होईल या दृष्टिकोनातून संबंधित संस्थामार्फत तात्काळ कामे सुरु करण्यात यावीत.	मुंबई महानगर प्रदेश व विकास प्राधिकरण, व मुंबई महानगरपालिका	३१ मे, २००६

मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरणाची दुस-या बैठकीत झालेल्या निर्णयांचा कार्यपूती अहवाल

दिनांक : १ ऑक्टोबर, २००५

विषय:- सभेत घेतलेले निर्णय दर्शविणारा तक्ता

क्र.	2nd सभेत घेतलेले विषय (01/10/2005)	अंमलबजावणी करणारी संस्था	अंमलबजावणी पूर्ण होण्यास अपेक्षित कालावधी	कार्यपूती as on 26 Oct 2006 (3rd Meeting)
१.	उच्च न्यायालयाच्या आदेशाचे तंतोतंत पालन करणे	सर्व संबंधित संस्था	मा. उच्च न्यायालयाने आदेश दिल्याप्रमाणे	सर्व संबंधित संस्थानी याबाबत कार्यवाही केली आहे.
२.	विमानपतन प्राधिकरणाकडून मिठी नदीच्या पात्रात केलेल्या बदलाबाबत अहवाल मागवावा व आवश्यक असल्यास ते करीत आलेल्या कामास स्थगिती घावी.	महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ - पर्यावरण विभाग, मुंबई महानगर पालिका व मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरण	१० ऑक्टोबर, २००५	याबाबत मिठी नदी प्राधिकरणाने कार्यवाही केली आहे. त्यानुसार जुन २००५ पूर्वी विमानपतन प्राधिकरणाने ४० मी. रुंदीचा कल्हर्ट बांधून पूर्ण केला व नदीचा प्रवाह सुरळीत केला.
३.	विमानपतन प्राधिकरणाला पुढील बैठकीस बोलवावे.	मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरण	पुढील बैठकीच्या तारखेला	विमानपतन प्राधिकरणाला या बैठकीस आमंत्रित करण्यात आले आहे.
४.	माहिम येथे मिठी नदीच्या मुखापाशी असलेली अनधिकृत अतिक्रमणे हटविणे.	जिल्हाधिकारी, मुंबई महानगर पालिका	३१ ऑक्टोबर, २००५	माहिम येथील मिठी नदीच्या मुखापाशी असलेली अतिक्रमणे मिठी नदी प्राधिकरणातर्फे हटविण्यात आली आहेत. अतिक्रमणे पुन्हा येऊ नयेत म्हणून एक महिन्याकरिता प्रत्येक पाळीत ३० सुरक्षा रक्षक (Security Guards) मु.म.प्र.वि.प्रा.तर्फे तैनात करण्यात आले आहे. तसेच चारी बाजूंनी काटेरी कुंपण लावण्यात आलेले आहे.
५.	मिठी नदीचे रुंदीकरण / खोलीकरण बाबतच्या शिफारशी १५ नोव्हेंबर पूर्वी प्राधिकरणास सादर करणे (अ) अंतरिम अहवाल (ब) अंतिम अहवाल	सी.डब्ल्यू.पी.आर.एस., पुणे	(अ) ३० ऑक्टोबर, २००५ (ब) २८ फेब्रुवारी, २००६	सी.डब्ल्यू.पी.आर.एस.कडून अंतरिम अहवाल प्राप्त करण्यात आला व नदीच्या प्रवाहाच्या अनुषंगाने मुख्य अडथळा दूर करण्यासाठी त्यानुसार मिठी नदीचे रुंदीकरण व खोलीकरण जुन २००६ पूर्वी करण्यात आले. तसेच अहवाल जानेवारी २००७ पर्यंत होण्याची शक्यता आहे.

क्र.	सभेत घेतलेले विषय	अंमलबजावणी करणारी संस्था	अंमलबजावणी पूर्ण होण्यास अपेक्षित कालावधी	कार्यपुर्ती
६.	मिठी नदीच्या पर्यावरणीय सुधारण संबंधित शिफारशींचा अहवाल सादर करणे. (अ) अंतरिम अहवाल (ब) अंतिम अहवाल	आय.आय.टी.मुंबई	अ) १५ नोव्हेंबर, २००५ ब) १२ मार्च, २००६	आय.आय.टी., मुंबई तर्फे अंतरिम व अंतिम अहवाल प्राप्त करण्यात आले आहेत.
७.	दहिसर नदी, पोयसर नदी व ओशिवरा नदी यांच्या रुंदीकरण / खोलीकरण बाबतच्या शिफारशींचा अहवाल सादर करणे (अ) अंतरिम अहवाल (ब) अंतिम अहवाल	वॅफॉस, दिल्ली	अ) १५ नोव्हेंबर, २००५ ब) १२ एप्रिल, २००६	वॅफॉस या संस्थेकडून अंतरिम अहवाल प्राप्त करण्यात आला आहे व त्यांच्या शिफारशींनुसार योग्य ती कार्यवाही करण्याकरिता मुंबई महानगरपालिके पाठविण्यात आला आहे. अंतिम अहवाल जानेवारी २००७ पर्यंत प्राप्त होण्याची शक्यता आहे.
८.	उल्हास नदीच्या बाबतीत पूरनियंत्रक अभ्यास तसेच पर्यावरणीय सुधारणांचा अहवाल सादर करणे. (अ) अंतरिम अहवाल (ब) अंतिम अहवाल	मेरी, नाशिक	अ) १५ नोव्हेंबर, २००५ ब) १५ मार्च, २००६	मेरी या संस्थेकडून अंतरिम अहवाल प्राप्त करण्यात आला आहे व त्यांच्या शिफारशींनुसार योग्य ती कार्यवाही करण्याकरिता मुंबई महानगरपालिके पाठविण्यात आला आहे. अंतिम अहवाल जानेवारी २००७ पर्यंत प्राप्त होण्याची शक्यता आहे.
९.	मिठी नदीच्या पात्रातील अनधिकृत भराव थांबविणे	मुंबई महानगरपालिका	१८ ऑक्टोबर, २००५	मुंबई महानगरपालिकेने याबाबत कार्यवाही केलेली आहे.
१०.	मिठी नदीच्या सर्व समावेशक मुख्य आराखडा तयार करणे (अ) अंतरिम अहवाल (ब) अंतिम अहवाल	मिठी नदी विकास व संरक्षण प्राधिकरण	अ) ३० नोव्हेंबर, २००५ ब) १ जानेवारी, २००६	मिठी नदीच्या विकासाचा सर्वसमावेशक आराखडा तयार करण्यात आला आहे.

क्र.	सभेत घेतलेले विषय	अंमलबजावणी करणारी संस्था	अंमलबजावणी पूर्ण होण्यास अपेक्षित कालावधी	कार्यपूर्ती
११.	नदीच्या दोन्ही बाजूस असणारी १५ मी. पर्यंतची अतिक्रमणे तातडीने हटविणे	मुंबई महानगरपालिका व जिल्हाधिकारी	१५ नोव्हेंबर, २००५	याबाबत मुं.म.प्र.वि.प्राधिकरण व मुंबई महानगरपालिका यांचेकडून कार्यवाही करण्यात आलेली आहे.
१२.	बिगर परवानाधारक कारखाने हटविणे	महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ	१५ नोव्हेंबर, २००५	सद्यस्थितीबद्दल माहिती प्राप्त झालेली नाही.
१३.	सी.डब्ल्यू.पी.आर.एस. द्वारा मिठी नदीचे हायड्रॉलिक मॉडेल तयार करणे	सी.डब्ल्यू.पी.आर.एस.	३१ मार्च, २००५	सी.डब्ल्यू.पी.आर.एस. संस्थेतर्फे हायड्रॉलिक मॉडेल तयार करण्याचे काम चालू आहे.
१४.	सखल भागात पावसाळीजळ साठू नये या दृष्टीने जलवाहक प्रणालीचे पुनर्विलोकन करून कृती आराखडा तयार करणे.	मुंबई महानगरपालिका	३० डिसेंबर, २००५	